

ΔΕΛΤΙΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ (διὰ τὸ ἔτος 1973). Ἐκδιδόμενον ὑπὸ Γεωργίου Μπαμπινιώτου, καθηγητοῦ τῆς Γλωσσολογίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν Δήμ. Θεοφανοπούλου - Κοντοῦ, Ν. Καλαμαρά, Εἰρ. Καλιτζοπούλου, Εὐτ. Κατσαντώνη, Π. Κοντοῦ, Γ. Μαγουλά, Κ. Μπακάκου, Χρ. Χαραλαμπίδου, Ἐπιμελητῶν - Βοηθῶν τοῦ Γλωσσολογικοῦ Σπουδαστηρίου τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἀθῆναι 1974: Σπουδαστήριον Γλωσσολογίας Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, τόμ. 1, σ. 68.

Πολύτιμον συμβολὴν εἰς τὴν ἔρευναν τῆς καθόλου ἑλληνικῆς γλώσσης ἀποτελεῖ τὸ κυκλοφορηθὲν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος νέον βιβλιογραφικὸν περιοδικὸν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης. Τὸ περιοδικὸν ἐκδίδεται ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Γλωσσολογίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν Γεωργίου Μπαμπινιώτου, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἐπιμελητῶν καὶ βοηθῶν τῆς ἔδρας καὶ τοῦ Σπουδαστηρίου τῆς Γλωσσολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Τὸ πρόβλημα τῆς βιβλιογραφικῆς ἐνημερώσεως ἐν γένει λόγῳ τοῦ πλήθους καὶ τῆς ποικιλίας τῶν κυκλοφορουμένων ἔργων παρουσιάζει ἰδιαιτέραν ὀξύτητα. Ἡ βιβλιογραφικὴ ἐνημέρωσις εἰδικῶς ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης συναντᾷ σημαντικὰς δυσχερείας ἕνεκα τῆς μακρᾶς παραδόσεως αὐτῆς ἀλλὰ καὶ τοῦ διαρκῶς ἀνανεουμένου ἐνδιαφέροντος τῶν πάσης φύσεως ἐρευνητῶν (γλωσσολόγων, φιλολόγων, ἑλληνιστῶν). Συνεπῶς μόνον ἡ ἔγκαιρος καὶ κατὰ κλάδον καὶ γλώσσαν σύνταξις εἰδικῶν βιβλιογραφικῶν δελτίων δύναται νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ προβλήματος. Τὰ συναφῆ πρὸς τὴν ἑλληνικὴν γλωσσικὴν βιβλιογραφίαν περιοδικὰ ὡς καὶ αἱ μεμονωμένα προστάθεται («Bibliographie Linguistique», «L'Année Philologique», Dressler, Βαγιακάκου κ. ἄ.), μερικῶς μόνον καλύπτουν τὰς βιβλιογραφικὰς ἀνάγκας τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης.

Τὰ Βασικὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ «Δελτίου Βιβλιογραφίας τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης» εἶναι τὰ ἑξῆς: 1) Τοῦτο περιλαμβάνει ἀποκλειστικῶς γλωσσικὴν βιβλιογραφίαν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης. 2) Ἀναφέρεται εἰς ἅσας τὰς περιόδους τῆς μακράωνος ἱστορίας τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης τὴν Προ-ἑλληνικὴν, τὴν Πρωτο-ἑλληνικὴν, τὴν Μυκηναϊκὴν, τὴν Ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν, τὴν Βυζαντινὴν καὶ τὴν Νέαν Ἑλληνικὴν ὡς καὶ εἰς τὰς ποικίλας ἐπιδράσεις καὶ σχέσεις αὐτῆς πρὸς τὰς ἄλλας γλώσσας. 3) Αἱ βιβλιογραφικαὶ πληροφορίες κατατάσσονται εἰδολογικῶς εἰς εἴκοσι (20) κατηγορίας: Γενικά (Βιβλιογραφίαν, Συλλογικὰ ἔργα, Συνέδρια - Πρακτικά, Ἀφιέρωματα), Διαλεκτολογίαν, Ἐπιγραφικὴν - Παπυρολογίαν, Ἐτυμολογίαν, Γραφηματικὴν (Γραφὴν - Ὀρθογραφίαν - Μεταγραφὴν), Διδασκαλίαν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης, Ἱστορικὴν - Γενικὴν Γλωσσολογίαν, Ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης, Γλωσσικὸν ζήτημα, Λεξικογραφίαν, Φιλολογικὰς γλώσσας, Μορφολογίαν, Ὄνοματολογίαν, Φωνητικὴν - Φωνολογίαν - Μορφοφωνολογίαν, Προσφωδίαν - Μετρικὴν, Σημασιολογίαν - Λεξιλόγιον, Ὑφολογίαν, Σύνταξιν, Ποικίλα. Ἡ τοιαύτη εἰδολογικὴ κατάταξις ἐπιτρέπει τὴν εὐχερῆ ἀνέυρεσιν ὑπὸ τῶν μελετητῶν τῶν ἀναζητουμένων πληροφοριῶν εἰς τὰς κατηγορίας ὅπου ἀνήκουν. 4) Διὰ τὰ πλεῖστα αὐτοτελῆ ἔργα ἢ ἄρθρα τοῦ ἐπισκοπούμενου ἔτους 1973 παρέχεται βραχυτάτη περίληψις τοῦ περιεχομένου ἢ γίνεται ἀναφορὰ εἰς τὰ κυριώτερα σημεῖα. 5) Ἡ βιβλιογραφία γίνεται βάσει γλωσσολογικῶν κριτηρίων. Ὡσαύτως βιβλιογραφεῖται πᾶσα φιλολογικὴ μελέτη ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς, ἢ ὅποια ἐμφανίζει εἰδικὸν γλωσσικὸν ἐνδιαφέρον. 6) Ἐν τέλει ἐκάστου βιβλιογραφικοῦ λήμματος γί-

νεται χρονολογικός χαρακτηρισμός του βιβλιογραφουμένου δημοσιεύματος ως εξής :

P	Προελληνικόν
M	Μυκηναϊκόν
A	Ἀρχαῖον Ἑλληνικόν
B	Βυζαντινόν
N	Νεοελληνικόν

7) Τὰ βιβλιογραφούμενα δημοσιεύματα παρέχονται κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως. Προκειμένου περὶ Ἑλλήνων συγγραφέων καὶ ἐφόσον αἱ ἐργασίαι εἶναι γεγραμμέναι εἰς τὴν ἑλληνικὴν τὰ ὀνόματα μεταγραμματίζονται διὰ λατινικῶν χαρακτήρων.

Σημειοῦται, τέλος, ὅτι γλῶσσα τοῦ ἔργου εἶναι ἡ Ἀγγλικὴ πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ διεθνοῦς ἐπιστημονικοῦ κοινοῦ.

Ὁ κυκλοφορηθεὶς 1ος τόμος καλύπτει βιβλιογραφικῶς τὸ ἔτος 1973, περιλαμβάνων βασικῶς τὰ γλωσσικὰ δημοσιεύματα, τὰς βιβλιοκρισίας καὶ τὰς ἀπλᾶς βιβλιογραφικὰς μνείας παλαιότερων ἔργων, ἤτοι 660 συνολικῶς λήμματα.

Τὸ ἔργον διακρίνεται διὰ τὴν μεθοδικότητα, τὴν συστηματικὴν ὁσον καὶ πρωτότυπον κατάταξιν τῆς ὕλης καὶ τὰς εὐστόχους πληροφορίας περὶ τῶν βιβλιογραφουμένων ἔργων. Ἀποτελεῖ χρήσιμον βοήθημα διὰ τοὺς μελετητὰς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ θὰ συντελέσῃ ἀσφαλῶς εἰς τὴν προβολὴν τῆς ἑλληνικῆς ἐπιστήμης διεθνῶς. Ἀξίζει, τέλος, νὰ σημειωθῇ ἡ καλαίσθητος ἐμφάνισις, ἡ ὁποία δὲν ὑστερεῖ τῶν ἀντιστοίχων εὐρωπαϊκῶν ἐκδόσεων.

A. ΚΟΥΤΣΙΑΙΕΡΗΣ δ. φ.

* *

ΔΙΟΤΙΜΑ. Ἐπιθεώρησις Φιλοσοφικῆς Ἐρεῦνης, τόμ. 3ος, 1975 (Ἐκδοσις τῆς Ἑλληνικῆς Ἐταιρείας Φιλοσοφικῶν Μελετῶν), σσ. 194.

Ὁ τόμος οὗτος φιλοξενεῖ δέκα τέσσαρας ἀξιολόγους μελέτας ἀναφερομένας κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς προβλήματα Πλατωνικῆς καὶ Ἀριστοτελικῆς φιλοσοφίας. Εἰς τὴν πρώτην τούτων (σσ. 9—18) ὁ κ. Εὐάγγ. Μουτσόπουλος ἐξετάζει τὸν διαλεκτικὸν χαρακτήρα τῆς ψυχῆς τοῦ κόσμου παρὰ Πλάτωνι. Ἡ ἀναγωγή τῶν μαθηματικῶν ἐννοιῶν, τῶν περιεχομένων εἰς τὸν «Τίμαιον», εἰς μουσικὰς τοιαύτας, ὀφείλεται εἰς παρερμηνεῖαν τοῦ διαλόγου τούτου, ἐνῶ ἀντιθέτως πρόκειται περὶ ἀρμονιῶν γνησίως ἀριθμητικῶν, παρουσιαζουσῶν ὁμοιότητα πρὸς ἐκεῖνας τῶν ὁποίων ἡ Θέασις εἶναι, κατὰ Πλάτωνα, ὁ ἀληθὴς σκοπὸς τῆς ἐπιστήμης.

Εἰς τὴν δευτέραν μελέτην (σσ. 19—26) ὁ κ. Μιχαηλίδης ἀσχολεῖται μὲ τὴν Πλατωνικὴν ἐννοιαν τοῦ μὴ ὄντος, καὶ ἐπισημαίνει, διὰ τῆς ἀναδρομῆς εἰς τὸν «Κρατύλον» καὶ «Σοφιστήν», ὅτι ὁ Πλάτων ἀναθεωρεῖ τὴν προγενεστέραν αὐτοῦ ἄποψιν περὶ τῶν ἰδεῶν ὡς ἀπολύτων ὄντοτήτων, καὶ ἐξηγεῖ ἀκολούθως τὸν δυναμικὸν καὶ διαλεκτικὸν αὐτῶν συσχετισμόν. Ἡ τρίτη ἐργασία τοῦ τόμου (σσ. 27—38) τῆς κ. Ἄννης Ρ. Κακούλλου τιτλοφορεῖται «Φιλοσοφία καὶ πολιτικὴ : παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ παραδόξου τοῦ φιλοσόφου βασιλέως». Κατὰ τὸν Πλάτωνα, τονίζεται ἐνταῦθα, ἡ φιλοσοφία καὶ ἡ πολιτικὴ δὲν ἀποτελοῦν ἐνασχολήσεις λογικῶς ἀσυμβιβάστους, ἡ δὲ διαφορὰ διαβιώσεως μεταξὺ φιλοσόφου καὶ πολιτικοῦ